

Hvidovre
Lokalhistoriske
Selskab

Avedøre - Hvidovre

Formanden har ordet.....	3
Fra byens hovedgade til sidegade.....	4
Nyt fra Forstads Museet.....	14
Kristine og Hjalmar Svensson.....	16
Textilmessen i Hvidovre.....	20
Hvidovre 1984.....	29
Poul Sverrild - Hvidovres historiefortæller.....	34
Arrangementer.....	42
Bagsiden.....	44

Forstads museet:

Alarmpladsen 3, Avedørelejren, 2650 Hvidovre
Tlf.: 3649 0030
E-mail: forstads museet@forstads museet.dk
forstads museet.dk/

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab:

Rytterskolen - Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre
hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk/

Kontingent:

150 kr. + evt. porto / Pensionister 125 kr. + evt. porto

MobilePay nr.: 94672

Jyske Bank: 5025 1028523

Redaktion:

E-mail: hlsredaktionen@gmail.com

Jørgen Snedled (tlf.: 6178 7548)
Bitten Larsen (ansvarshavende)

Tryk: LaserTryk

Trykt i 850 eksemplarer

ISSN: 1602-7051

ISSN: 2596-5808 (online)

Forsidebillede:

Billedet er fra juli måned 1983 da der blev solgt ud af alt i Textilmessen til meget billige priser.

Blad 2024 nr. 2

Deadline: Uge 14

Omdeles fra: Uge 19

Arrangementer:

Tilmelding online på
hls.nemtilmeld.dk/

Kontakt evt. Karen Johansen eller Anders Aalund

	Navn:	Telefon:	E-mailadresse:
Formand:	Anders Aalund	2420 2655	hlsformand@gmail.com
Næstformand:	Karen Johansen	2992 0417	katojo@live.dk
Kasserer:	Knud K. Sørensen	4183 3108	hlskasserer@gmail.com
Bestyrelsesmedlem:	Torben Kok Rasmussen	2070 5435	rasmussen.tk@gmail.com
Bestyrelsesmedlem:	Jørgen Snedled	6178 7548	hlsredaktionen@gmail.com
Bestyrelsesmedlem:	Poul Sørensen	2175 7482	anne1poul@gmail.com
1. suppleant & sekr.:	Finn Ivo Heller	2023 0868	hls.sekr@gmail.com
2. suppleant:	Stig Sørensen	2614 9126	stigsor@gmail.com

Vi har en sponsoraftale hos NemTilmeld og får dermed - uden betaling - adgang til NemTilmelds tilmeldingsystem til alle vore arrangementer. - Læs mere her: nemtilmeld.dk/

Formanden har ordet

Anders Aalund

Kære læser

Tidligere var der altid sne og frost om vinteren. Hvor tit har man ikke lagt øre til dette udsagn og tænkt tilbage på tiderne, før vi selv var med

til at ændre på klimaet. Her omkring årsskiftet og lidt ind i januar har det ikke været nødvendigt at mindes. Vintervejret har slået til i rigelige mængder. Det i en sådan grad, så man har haft svært ved at færdes på fortove og især cykelstier. Der går alt for lang tid inden man når til en bedring for de bløde trafikanter her i kommunen.

Således lettet for lidt brok om sne-rydning, vil jeg selvfølgelig begynde det nye år med at ønske alle et godt nytår. Et år hvor du kan glæde dig til endnu en udstilling i forretningernes tegn. Denne gang er det villavejene, der står for tur. Udstillingen løber af stablen i maj måned. Der vil man også dagligt kunne stifte bekendtskab

med de nye film om forretningslivet i Hvidovre. Premierer var allerede sidste år, men vi mener, at mange flere skal have fornøjelse af filmene. Flere detaljer senere.

Starten af året er jo også den tid, hvor kontingentet skal betales. Selv om der allerede er mange, der har betalt, vil jeg selvfølgelig stadig opfordre dem, der ikke har nået det endnu, til at få dette på plads.

Selskabet følger løbende med i ændringer af bygningsmassen. Hvis det skønnes nødvendigt, søger vi at gøre vores indflydelse gældende.

Den 26. marts afholder Selskabet ordinær generalforsamling i Kommeten. Du kan læse mere om dette på midtersiderne. Alle i bestyrelsen føler sig stadig både raske og rørige, men derfor har vi alligevel i ny og næ snakket om, hvad vi gør for at få friske kræfter til at melde sig. Dette gælder også arrangementsudvalget og interviewgruppen. Tænk meget gerne over om det ikke er noget for dig at bidrage med et par timer i ny og næ.

Det burde være muligt at finde nogle kandidater, idet Selskabet nu har passeret 750 medlemmer.

Som I måske har læst i Hvidovre Avis, har der været tanker om at Seniorrådet skulle afholde møder og have kontorhold i Rytterskolen. Det er nu endt med at rådet har fået mulighed for at udføre deres arbejde for byens borgere i Aktivitetscentret i Hvidovregade. En løsning Selskabet er meget tilfredse med, da vi følte at det ville blive svært, at få både rådets og Selskabets aktiviteter til at fungere samtidigt i Rytterskolen. Vi har undervejs haft et fint samarbejde med forvaltningen.

Afslutningsvis vil jeg gerne pege på de mange arrangementer, du kan opleve i 2024. Har du forslag til emner, der kunne være af interesse for vores medlemmer, hører vi meget gerne fra dig.

Med venlig hilsen

Anders Aalund

Fra byens hovedgade til sidegade

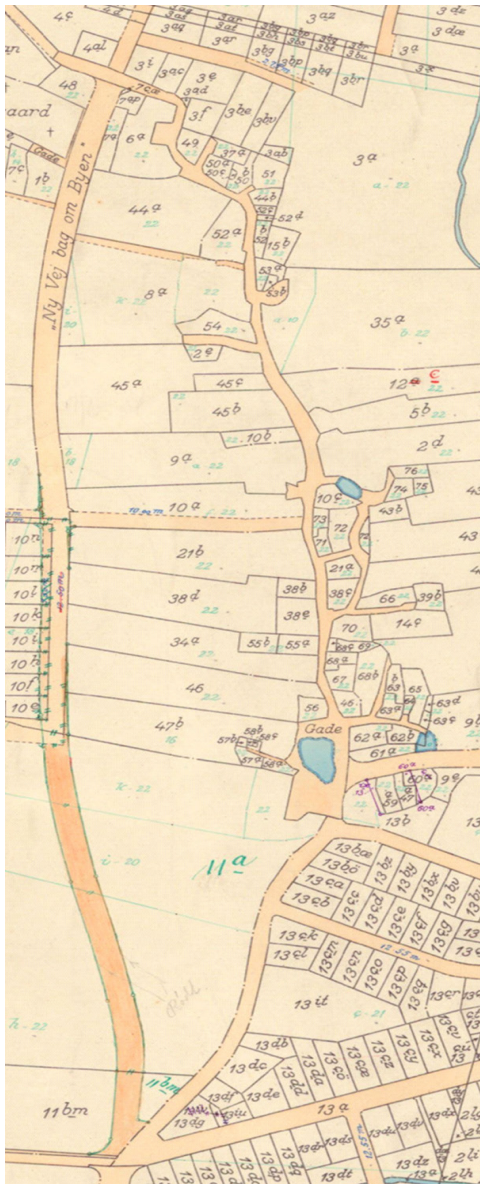
Af Torben Kok Rasmussen

Dette er første del af beretningen om Gadens historie. Den fulde beretning vil senere blive udgivet i en særskilt publikation.

Tilbage i tyverne strakte Hvidovregade sig fra Hvidovre Torvevej i nord og sydpå til stedet, hvor den mødte Kettevej.

På dette tidspunkt var landsbyen midtpunktet i Hvidovre, hvorfor husnumrene i gaden startede ved det, som vi i dag kalder Hvidovre Torv. Senere da, anlægget af Holbækmotorvejen effektivt afbrød forløbet af Gaden, blev den sydlige del omdøbt til Kirkegade og husnummereringen for denne del ændret til at begynde i den sydlige ende, for det var jo nærmest byens nye centrum, hvor det nuværende rådhus ligger. Gadens forløb langs nord og østsiden af det nuværende Torv, fik navneændring til Hvidovre Torv, hvilket nødvendiggjorde en ændring af husnummereringen i Gadens forløb fra Torvet til Vigerslev Allé.

Gadens forløb fra Hvidovre Torvevej til den nordlige side af strædet mellem matr. 49 og matr. 3be/50a

Vi begynder denne tur gennem gaden fra den nordlige ende, og starter med at se på nord og øst siden (Ulige numre).

Oliemaleri af Lauritz Christiansen. Malet 1923.-
Hvidovrerevej set mod nord
Foto: Forstadsmuseet

Vi er tilbage i 1923, hvor vi bliver mødt af dette syn, når vi kommer ud fra kirken og ser mod nord.

10 år senere har stedet ændre sig radikalt.

Der lå nu 2 huse med mansardtage.

Huset på vestsiden, der i dag har adressen Hvidovrevej 136 (matr. 4al), er opført i 1931 med forretninger i stueetagen og lejligheder ovenpå.

Bygherren var købmand Bang-Rasmussen.

Hvidovrevej i retning nord, set fra Hvidovre Torv. Årstal 1935
Foto: Forstadsmuseet

Om huset på østsiden, der var Hvidovregade nr. 1 på matr. 3i, ved vi, at det var opført i 1912 af købmand Holger Michael Hansen, der i 1930 boede på 1. sal og ernærede sig som repræsentant. Købmandsforretningen i stuen var overtaget af købmand Bang-Rasmussen. Ja, det var ham der i 1931 byggede huset på hjørnet af Hvidovre Torvevej og Femagervej. I 1940 lå Brocksgård Cigarforretning og Bubi Trikotage og Manufaktur i huset, der blev nedrevet i 1944.

Herefter kom Hvidovregade nr. 3 på matr. 3ac, der var en gammel bygning, hvor skomager Lundén havde sin forretning, og herefter kom en gartnermark, der lå øde hen med en masse frugttræer.

Bygningerne på Hvidovregade nr. 1 og nr. 3 blev nedrevet ca. 1944 for at give plads til den røde butik og beboelsesbygning, som vi ser i dag.

Ovenstående billede fra 1944 viser begyndelsen på byggeprojektet. Stiladset for bygning af det nye hus ses mellem bygningen fra 1931 og huset på Hvidovregade nr. 5.

Harly Henningsen, der voksede op i Hvidovregade nr. 7A, fortæller at man fra toppen af den nye bygning, ved krigens slutning, kunne se helt ud til Bellahøj, hvor der var ballonopstigning i anledning af Sankt Hans.

Hvidovregade 1 med stillads for starten på opførelsen af den nye butik og beboelsesbygning. Årstal ca. 1945 Foto: Forstads museet

Den nye bygning var færdigbygget i november 1946.

På hjørnet ved Hvidovre Torvevej lå nu Hovedstadens Brugsforening. Når man kom ind i butikken, lå slagteren til venstre, købmanden i midten og bageren til højre. Dernæst kom Brocksgård cigarforretning, så skomager Lundén og Bubbi manufaktur til sidst.

Årstal 1947 Foto: Forstads museet

I tiden op til nu har der ligget mange forskellige detailbutikker og liberale erhverv i bygningen. Det er dejligt, at der nu er kommet én specialbutik tilbage. Som vi kan se, rummer bygningen nu en ejendomsmægler, en fodterapeut, et vinhus og en frisør.

Fra mælk til vin! Vinhuset har bygget et serveringshus på Torvet, der hvor det tidligere Mælkeforpagterhus lå.

Ja, skikkene forandrer sig, nu har vi på Torvet fået lavet mælk til vin!

Nordsiden af Hvidovre Torv Årstal 2023 Foto: Torben Kok Rasmussen

Uden sammenligning kommer jeg til at tænke på brylluppet i Kana, hvor vand blev lavet til vin.

Hvidovregade nr. 2, matr. 7ap (nu Hvidovre Torv). Lars Peter Mortensen var mælkeforpagter. Efter hans bror, gårdejer Christian Mortensen, overtog Lars P. Mortensen den 23. marts 1904 matrikel 7a (gården direkte overfor kirken) og blev 1909 sognefoged.

Og så lige lidt slægtshistorie da den er typisk for den tid.

Gården var tilbage i 1834 ”ejet” af gårdmand Peder Larsen, der sammen med sin hustru Maren Nielsdatter fik en søn og to døtre, så arvefølgen var klar. Sønnen Morten Pedersen, der var født i 1805, overtog gården efter sin far.

I 1870 havde han og hans hustru Karen Christendatter fået tre sønner og to døtre, og som det var skik på den tid, overtog ældste sønnen Peder Mortensen hovedparten af ejendommen, nemlig den udflyttede gård Sønderkær. Den næst ældste søn Christian Mortensen arvede den til-

bageværende gård overfor kirken, og yngste sønnen Lars P Mortensen fik mælkeforpagtningen, der på denne tid primært omfattede at indsamle mælken og levere og sælge den til de store mejerier i København, der så stod for forædlingen og distributionen.

Efter Christians død overtog Lars P. Mortensen gården, som han 18. juni 1919 solgte til direktør PC Christensen for kroner 200.000 (cirka 95,24 øre per kvadratmeter inklusive bygningerne), men beholdt selv huset samt en ½ tønde landjord, og matr. 7an, der senere er indgået under kirkegården.

For at sætte 200.000 kroner i perspektiv kan vi forsøgsvis sammenligne med gennemsnits indkomsten i 1908, hvor den gennemsnitlige årsindkomst for mænd i hovedstaden var 1736 kroner og i landdistrikterne 881 kroner. Det kan man da kalde et klassesamfund.

Den sidste del af gården blev i 1927 solgt til Hvidovre Udstykningsselskab og revet ned i 1930 for at give plads til anlægningen af den nye omfartsvej, der fik navnet Hvidovrevej.

Huset på matrikel 7ap lå her, indtil det blev nedrevet for at give plads til det nye torv, som blev anlagt i 1952.

Yngste sønnen Lars P. Mortensen fik mælkeforpagtningen, og han boede i huset på Hvidovregade 2. Årstal 1909. Foto: Forstads museet

Så kommer vi til nr. 5 som ligger på matr. 3e, der var en del af Åstrupgårds marker. Niels Bonavent ejede gården fra 1881 til sin død i 1933.

I 1899 tog Tømrermester Carl Sofus Petersen (CSP) skøde på grundstykkerne 3e og 3f.

I 1914 byggede CSP huset på Hvidovregade nr. 5 matr. 3e (nuværende Hvidovre Torv 5) som et 2 lags beboelseshus inklusive retiradebygning. På dette tidspunkt lå huset i det åbne land i udkanten af landsbyen.

I 1915 åbnede Ester Bonavent Hvidovres første børnehaven i huset. Billedet herunder er taget i karnapstuen i stueetagen, hvor mørklægningsgardinerne i vinduerne mod vest havde svært ved at holde eftermiddagsolen ude.

Hvidovres første børnehaven.
Årstal 1915 Foto: Forstads museet

Huset har primært været anvendt til beboelse. Blandt andre har skolelæreren L.C. Christiansen, præst Egede Schack og senere præst N.H. Søe boet i huset. I 1939 havde skolelæreren Søren Birktoft købt huset. Følgende historie om Birktoft ligger på Forstads museets hjemmeside.

”Den 29. december 1944 skete der et dramatisk mord lige udenfor præstegården ved Hvidovre Kirke. Søren Birktoft,

lærer, sognerådsmedlem og formand for menighedsrådet, blev skudt af tre unge modstandsfolk. Han var uretmæssigt blevet anmeldt som stikker af pastor Stiigvad ved Hvidovre Kirke. Stiigvad blev senere idømt fem års fængsel. Birktoft efterlod sig sin kone og deres tre små piger. Hans død var til stor fortvivelse for familien og for hele lokalsamfundet.

Om aftenen den 29. december 1944 ringede det på døren hos lærer Søren Birktoft i hans hjem på Hvidovregade 5. Udenfor stod tre unge bevæbnede mænd, der udgav sig for at være betjente fra det tyske sikkerhedspoliti. De trængte ind i huset og beskyldte Søren Birktoft for at være kommunist og for at arbejde illegalt for modstandsbevægelsen. Birktoft sagde, at han altid havde været socialdemokrat, og det ville præsten kunne bekræfte. Sammen gik han og de unge mænd nu over mod præstegården. Ifølge de tre unge mænds forklaringer til politiet et halvt år senere, satte Søren Birktoft pludselig i løb et stykke fra præstegården, mens han råbte: Jeg er socialdemokrat! Den ene af de unge mænd greb hurtigt sin revolver og skød Birktoft, som faldt til jorden. En af de andre affyrede så det dræbende skud i panden.”¹

Den 1. august 1941 åbnedes en ny børnehaven i huset som skulle betjene beboerne i kommunens nordlige del. Der var plads til cirka 50 børn. Selve institutionen lå i stueetagen, samt i det store kælderrum. Der var indrettet en ret stor legeplads med gynges og sandkasse o.s.v. Betalingen for en børnehavenplads var 3 kroner per uge per barn.

Frk Esther Bonavent - Hvidovregade 21 var leder. Udover lederen var også en uddannet børnehavelærerinde, en ung pige og det nødvendige rengøringspersonale ansat. Sognerådsformand Arnold Nielsen var formand for bestyrelsen, kommunelærer Søren Birktoft, der havde købt ejendommen i marts måned i 1940 og selv boede på første sal, var næstformand og sekretær og sogneråds medlem J. Rasmussen var kasserer. Læge frøken Maiken Borrig og fru Helene Jepsen var tilknyttet institutionen.

Huset fungerede i kort tid som nøds-kole, dengang besættelsesmagten 19. april 1945 beslaglagde Kettevejens skole til brug for indkvartering af tyske flygtninge, der var kommet hertil for at søge sikkerhed for de allieredes

¹ <https://forstads museet.dk/historien-om/hvidovre-kirke/>

Nødskole i huset, billedet er taget i karnapstueen.
Årstal 1945. Foto: Forstadsmuset

bombardementer i deres hjemland.

Siden har huset rummet forskellige liberale erhverv som Pensionat, Diner transportable og Lægehus, indtil det i 2011 atter ændres til 2 beboelser, og herefter sælges som 2 ideelle anparter.

Næste hus er Hvidovregade nr.7 og nr. 7A kendt som ”Lykkens minde”.

Husets Bygherrer var også her Tømremester Carl Sofus Petersen. CSP sad i sognerådet fra 1/4 1909 til 31/3 1913, hvorefter han sad i sognerådets bygningskommission.

Billede af huset taget fra Hvidovre Torv.
Årstal 2021. Foto: Torben Kok Rasmussen

Nummer 7, der ligger på matr. 3f, blev bygget i 1898. Der var en treværelses lejlighed til venstre og en noget mindre toværelses lejlighed til højre. Lejligheden i stuen til højre, og senere stuen til venstre, husede Hvidovres første kommunekontor i perioden 1917-1924.

Bageren lå også i huset fra begyndelsen, og over butikken er der senere bygget ovenpå helt op til anden sal. Opgang 7A blev i ca. 1938 tilføjet, som en fint integreret tilbygning til den oprindelige ”Lykkens Minde”, der er beskrevet på Forstadsmuseets hjemmeside². Butikken har i tidens løb huset forskellige handlende og

liberale erhverv.

Lidt om Tømremester Carl Sofus Petersens baggrund:

CSP var født i Valby den 19. januar 1861 som søn af arbejdsmand Peter Larsen og Ragnhilde Larsen. Han blev døbt i Hvidovre Kirke 31. marts samme år. CSP’s fars slægt havde ejet huset Hvidovregade 7 siden 1822, og det ser ud til at familien flyttede fra Valby og herud til farmoren, da hun i 1870 blev alene i huset. Efter hendes død arvede sønnen Peter Larsen huset og efter ham CSP’s mor Ragnhilde. I 1913 overgik huset til CSP, der i 1915 solgte det til manufakturhandler Jens Mathiasen.

Mere om huset når vi kommer ned i gaden.

Hvidovregade nr. 9, matr. 49

I 1911 var husets beboere folk på Alderdomsunderstøttelse.

Jacob Olsen, 86 år

² <https://forstadsmuseet.dk/historien-om/lykkens-minde/>

Rejsegilde på Hvidovre Torv 7, "Lykkens Minde"
Årstal 1898. Foto: Forstads museet

Margrete Olsen, 85 år
Ane Frederikke Bolette Jensen 72 år

I 1930 boede Marie Larsen 75 år i den ene del af huset. Marie var på fattighjælp, og hun havde 2 logerende.

I den anden del af huset boede jord- og beton arbejder Christian Andreas

Bemærk de typiske landsbyforhaver. Årstal 1937. Foto: Forstads museet

Andersen med sin hustru og deres søn.

Jeg har ikke kunnet finde billeder af huset fra dengang, men dette billede er taget foran huset. Hvidovregade nr. 7 og nr. 5 ses til højre. Bemærk de typiske landsbyforhaver der var foran husene på dette tidspunkt.

Og dog, på Forstads museet ligger også et billede med teksten Hvidovre Børnehave, formentlig 1936. Hvis dette sammenholdes med Harly Henningsens erindringer om en børnerig familie, tror jeg dette kan være Hvidovregade nr. 9.

Harly Henningsen fortæller i et interview med mig.

"Der lå en lille hvid ejendom, hvor der boede en børnerig familie, kan jeg huske, fordi jeg var uvenner med dem og vi kom op at slås. Senere kom der en dame der købte huset, hun havde tre små hunde, kan jeg huske. Hun boede der i mange år, jeg tror hun var den sidste der havde det".

Huset, der i 1939 ejedes af mælkeforpagter Petersen, indeholdt 2 små to værelses lejligheder.

For at muliggøre opførelsen af det nye Forretningshus tilbød Bagermester Nørregaard Christensen, der på dette tidspunkt ejede Hvidovregade

På Forstads museet ligger også et billede med teksten Hvidovre Børnehave - Årstal omkring 1945. Foto: Forstads museet

nr7, at frasælge ca. 25m² af den del af ejendommen, der lå op til Hvidovregade nr.9, under forudsætning af, at der blev tinglyst benyttelsesret for ejeren af Hvidovregade nr. 7, på den nye vej der skal anlægges mellem Hvidovregade nr. 9 og nr. 11/13.

Byggetilladelse blev givet den

Det nye forretningshus på Hvidovre Torv 9
Årstal 1981. Foto: Forstads museet

23.marts 1960.

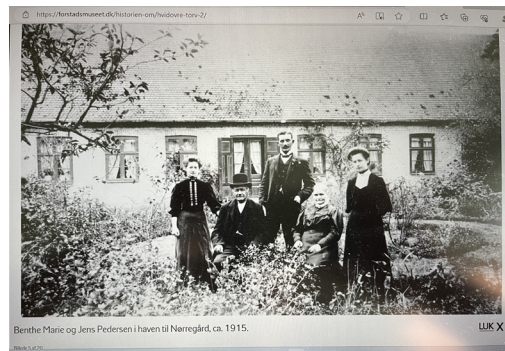
Hvidovregade nr. 4 Nørregård
matr. 6a.

Hvis vi vender os mod vest, ser vi hvor vognporten til den firlængede Nørregård lå.

Gården var den østlige af de to sammenbyggede gårde og lå på torvets

Nørregård set fra Hvidovregade Årstal ca.1900.
Foto: Forstads museet

Nørregård set fra haven ca. 1915.
Foto: Forstads museet.

sydøstlige del. Den anden gård var Lars P. Mortensens Gård, der havde fået sit navn efter den sidste bonde på stedet. Gården lå på det sydvestlige hjørne af det nuværende Hvidovre Torv.

I midten af 1800-tallet var gården ejet af Peder Jensen, som også var sognefoged.

Jens Pedersen, der var født på ejendommen, som havde været i slægtens eje i omkring 200 år, overtog gården i 1870. Han var gift med Mette Marie Larsen, der var født i Brøndbyvester. Gårdens areal var 50 tdr. land inklusive gårdsplads og have. 7 tdr. land lå ude ved Kalvebod Strand. Dyreholdet bestod af 16 køer, 7 ungvæg og kalve, 6 heste, 8 får og 10 fedesvin.

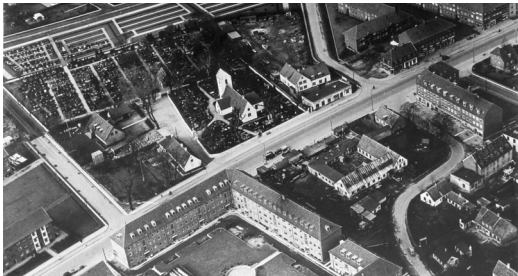
I 1901 blev gården drevet af familien og deres 5 børn plus en tjenestepige. Herudover havde man daglejere.

I 1930 var gården tilsyneladende solgt. Kun døtrene Bertha og Marie på hhv. 51 og 52 år var tilbage på gården som husassistenter. Gården blev på dette tidspunkt drevet af Hans Jensen Poulsen og 2 medhjælpere.

Det sidste Nørregård husede var et snedkeri, der tidligere havde ligget ovre på Landlystvej, i en fabrik som modstandsbevægelsen sprængte i luf-

ten. Snedkeriet lå i bygningen herud mod Hvidovregade. Ved porten lå Maach's Autoservice, der var et autolakereri. I den vestlige bygning lå Brdr. Thomsens Renseri.

Ved kommunens køb i 1951 var både Nørregård og mælkeforpagterboligen meget faldefærdige og erklæret uegnet til beboelse og erhverv.

Hvidovregades nordlige forløb ca. 1950.
Foto: Forstadsmuseet.

Hvidovre Torv blev anlagt i løbet af 1950'erne. Torvet fik i 2004 ny belægning af natursten og smedejernsgitteret omkring torvet, Hvidovre-gitteret, blev renoveret. Der blev anlagt en vandkunst lavet af Hvidovrekunstneren Svend Hansen i det ene hjørne og en torvecafé med udeservering flyttede

ind i det andet hjørne³.

Dagens Torv med torvecafé og vinhusets udeservering danner desuden ramme for begivenheder arrangeret af ildsjæle. Af de mere faste arrangementer kan nævnes Juletræ, decemberhygge, vinterjazz og 2 årlige øl- og vinfestivaler. Herudover holdes "pop-up" arrangementer som tøndeslagning, dans på torvet, sportsbegivenheder på storskærm etc.

Hvidovregade nr. 6-8 matr. 44a. Det gamle hus der lå på lodden (1,25 td. Land) blev drevet som et gartneri. Ejeren var gartner Ole Peter Andersen.

Tilbage i 1682 var denne lod en del af gård nr. 17, der i 1718 blev delt og udflyttet som Dansborg og Bredegaard.

I 1895 overgik resterne af ejendommen til O.P. Andersen, der i en periode var medlem af Sognerådet.

I 1930 boede O.P. Andersen i huset sammen med sin dattersøn Jens Ingeberg Petersen, der var gartneriforpagter.

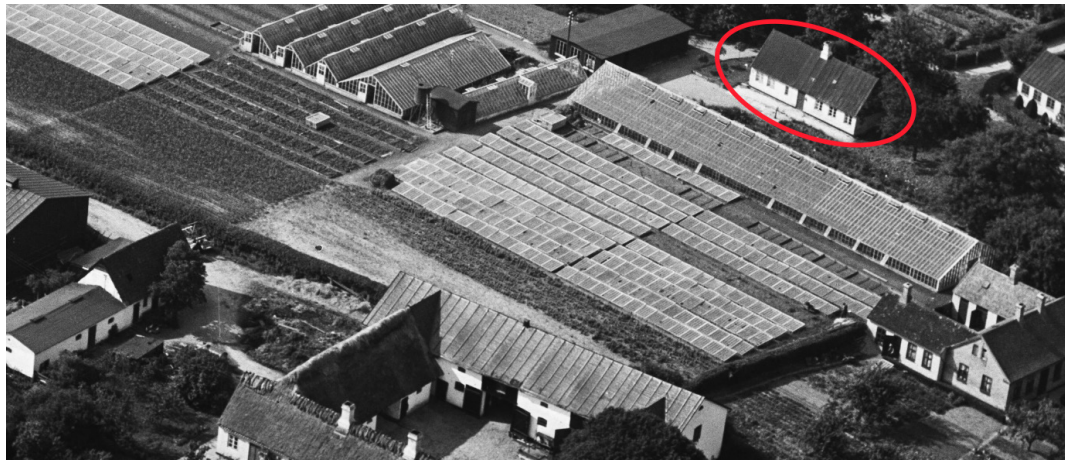
I 1931 solgte O.P. Andersen ejendommen til sin svigersøn Jens Frederik Petersen, der også var medlem af Sognerådet i en periode. Prisen var 11.800 kroner plus aftægt for O.P. Andersen selv.

Jens Frederik Petersen byggede i 1938 et nyt beboelseshus Hvidovregade nr. 47 matr. 74. Huset ligger der stadig, men efter at det nu har stået tomt i en årrække, har Hvidovre kommune besluttet, at nedrive bygningerne og bruge arealet i forbindelse med Aktivitetscenteret. Men mere om det når vi kommer længere ned ad gaden.

Huset på matr. 44a blev nedrevet i 1946 for at give plads til Kildegårdens bebyggelse.

Hvis du efter at have læst dette, har fået lyst til at høre mere om netop denne del af byens historie, kan jeg anbefale, at du læser Harly Henningsens beretning om hans opvækst her i fyrrerne. Du finder artiklen i blad nr. 3 – 2022.

³ <https://forstadsmuseet.dk/historien-om/lykkens-minde/>

[Det gamle hus der lå på matrikel 44a, hvor O.P. Andersen drev gartneri Årstal 1937.](#)
[Foto: Danmark set fra luften.](#)

Det var beretningen om Hvidovregades nordlige forløb før og efter ændringen til det Hvidovre Torv vi ser i dag.

Kildehenvisninger:

[Forstadmuseet.dk](#)

- Ernst Andersens arkiv
- Hvidovre Kommunes byggesagsarkiv
- Folketællinger
- Kirkebøger
- [Danishfamilysearch.dk](#)

- [Danmarksetfraluftten](#)
- Danmarks Statistik
- Historiske kort på nettet
- Det kongelige bibliotek
- "Danske Gaarde" af J. C. B. la Cour, 1906-18
- Facebook/Hvidovre i gamle dage

Rettelse:

Der har sneget sig en decideret fejl ind i årets kalender. Selvom Schønnemann har tegnet mangt og meget i Hvidovre, er han dog ikke manden bag Risbjergskolen. Det er i stedet Hans Wilhardt, som også har efterladt sig flere bygninger i Hvidovre. Bl.a. det store klubhus på stadion, bebyggelsen "Bag Rådhuset" på Sognegårds Allé og Præstemoseskolen.

I disse år er Hvidovre fyldt med en masse jubilæer, der afspejler, at udviklingen i Hvidovre tog et ordentligt ryk for 100 år siden. Det er en fornøjelse at være med til – både der, hvor vi er aktive deltagere, og hvor vi oplever, at museets materiale bliver søgt af jubilæumsforeningernes folk, der har grebet historien og vil give den videre til kommende generationer. Arkivets materiale tilhører i bund og grund os alle og skal arbejde til gavn og glæde for mange. Tænk, hvis vi skulle nøjes med de historier, som kun en lille flok museumsmedarbejdere kunne nå at fortælle i løbet af et arbejdsliv.

Slutningen af 2023 bød på en vigtig milepæl for Forstadsmuseet. Hvidovre og Brøndby har længe haft et tæt samarbejde om lokalhistorien, og nu er der lavet en helt officiel samarbejdsaftale mellem de to kommuner. I dagligdagen betyder det ikke de store ændringer, men der er nu grundlag for at løfte opgaverne meget bedre på tværs af kommunegrænsen.

En nyhed, som netop skal bruges på tværs af kommunegrænsen, er en helt ny, flytbar udstillingsvogn, som

Fest for Hjemmeværnets 3. deling Foto: Forstadsmuseet

vi går og venter på skal ankomme i disse dage. Vi har længe haft en drøm om en container eller en vogn, hvor vi kunne lave midlertidige og

mobile udstillinger – noget, der fylder lidt mere i gadebilledet end de velkendte fortorvsklistermærker, og hvor vi kan arbejde tredimensionelt

med formidlingen. Vi kan løfte sløret for, at den allerførste udstilling bliver i sensommeren i den nordlige del af Hvidovre. Emnet er hemmeligt lidt endnu, men vi glæder os uendelig meget til at vise jer den.

Givers morfar, Knud Børge Hansen, var medlem af Hjemmeværnet, og billedet er taget ved en fest for Hjemmeværnets 3. deling, men vi kan ikke genkende det ellers genkendelige tapet og gulv. Hvis nogen ved, hvor billedet er taget eller kender personerne, vil vi blive glade for at høre om det på:

forstadsmuseet@forstadsmuseet.dk.

OBS!

Vi får løbende nyt materiale ind i museets samling. Ofte er der både styr på mennesker og steder, hvis der er tale om billeder, men vi vil gerne bede om hjælp til at finde ud af, hvor ovenstående billede er taget.

Mød os i vores bod på Historiske Dage den 9. og 10. marts.

9. marts kl. 13.30 holder vi oplæg på Historiske Dages blå scene sammen med Vibeke Andersson Møller fra Nationalmuseet.

Brøndbyøster Torv 2/5
Spurvegården 7/5
Strandhavevej 16/5
Nygårds Plads og Vestbadet 23/5
Bredalsparken 28/5

Forstaden som arkitekternes legeplads

Den 9. og 10. marts deltager Forstadsmuseet endnu engang i Historiske Dage, hvor vi serverer en lille bid af forstadens kulturarv for publikum, der tæller flere tusinde mennesker. Sidste år var mere end 10.000 mennesker igennem Øksnehallen. I år har vi valgt at sætte fokus på efterkrigstiden og Hvidovre og Brøndby som arkitekternes legeplads, og forsommeren kommer derfor til at byde på rundvisninger i nogle af de mange banebrydende byggerier, som blev opført i tiden efter 2. verdenskrig. Der er lidt tid til, men billetter kan allerede bestilles på www.forstadsmuseet.dk.

Kristine og Hjalmar Svensson

Af Jens Frederik Jørgensen

- i samarbejde med Jonna Hansen¹

Det kan være interessant at se et portrætmaleri eller portrætfoto. Det bliver meget mere interessant, når man hører historien om den person, der er portrætteret.

Det er den oplevelse, jeg har haft, da Jonna Hansen en dag viste mig et maleri af hendes farmor. Hun og jeg gik i gang med at finde frem til historien om farmoren, Kristine Svensson og hendes familie.

Det fremgår af portrættet, at det er malet af Gorm Hansen i 1945².

Kristine og Hjalmar Svensson

Kristine blev født i Nørre Jernløse sogn den 16. november 1892 og døbt Kristine Hansine Hansen.

25. september 1911 fødte hun en søn, der blev døbt Kaj. Kristine var da ugift. Af kirkebogen fremgår det, at Kristine på ”Ti månedsdagen for Barnets Fødsel” opholdt sig på Frederiksberg.

Portræt af Kristine Svensson. Privateje.
Foto. Jens Frederik Jørgensen. September 2023.

¹ En slægtsbog, som Irene Jensen, Svinninge har udarbejdet, har været til stor hjælp.

² Maleren Gorm Hansen (1886-1952) findes der meget lidt om på nettet. Han har tilsyneladende portrætteret flere kvinder – også den lille havfrue! Gorm Hansen var uddannet fra Teknisk skole i København og derefter fra Kunstakademiet samme sted 1903-07 ved Frants Henningsen. Han har tilsyneladende ikke boet i Hvidovre.

Det er senere i kirkebogen blevet noteret, at ”Forhenværende Trafikassistent Jens Nørregaard af Regstrup er udlagt som Barnefader”.

28. oktober 1916 bliver Kristine gift på Københavns Rådhus med Hørkræmmer Hjalmar Alfred Svensson, der var født i 1895. I 1902 blev Hjalmar adopteret af tømrer Johan Emanuel Svensson og hustru Karen Marie, og Hjalmar fik familienavnet Svensson. Kristine og Hjalmar fik i 1917 sønnen Børge. Begge sønner bar fra da af familienavnet Svensson.

Ifølge folketællingen fra 1925 boede Kristine og Hjalmar Vasbygade 47, og Hjalmars erhverv var anført som autoophugger.

Kristine og Hjalmar flytter til Hvidovre

25. april 1939 ansøgte automobilhandler Hjalmar Svensson Hvidovre Sogneraad om byggetilladelse til en beboelsesbygning på Parcel nr. 2008 af udstykningen af Beringgaard.

Gammel Køge Landevej 229, set fra vest 1943-44.
Privatfoto modtaget fra Jonna Hansen. Kilde: Forstadsmuseet

Det var efter datidens standard et stort³ og gedigent hus med karnapvindue mod Gammel Køge Landevej, og i kælderen var der indrettet en billardstue. 3 instanser i kommunen godkender byggeriet i løbet af kun 6 uger. Inden 1 år stod huset færdig.

Hjalmars virksomhed på stedet – Gammel Køge Landevej 229/ Aamarkvej 2 handlede med brugte biler under firmanavnet ”Køgevejens Automobillager”.

Hjalmar søgte oprindeligt også om tilladelse til at opføre en værkstedsbygning med udstillingslokale for

³ 90 m² i grundplan med kælder, stueetage og 1. sal. Husets arkitekt var Kristen Thomasen, Østergade 14, K.

automobiler. Det ændredes og erstattedes af ansøgning til at opføre 2 lagerskure. I årene frem til 1950 blev de 2 lagerskure udvidet og to nye blev opført.⁴

Hjalmar var en meget aktiv forretningsmand. Han forstod at tjene gode penge inde i Vasbygade, der dengang rummede mange virksomheder, der tog sig af at få penge ud af samfundets affald: Destruktionsanstalt, autoophuggere o. lign.

I Hvidovre gav han plads til småvirksomheder og lejede lagerskure ud til virksomheder, der ikke stillede de store krav til lokalernes standard og indretning.

Ekspropriation

I 1950-51 fandt der ekspropriation sted til ”anlægget af en jernbane fra København til et sted i nærheden af Solrød Strand”. Hjalmars ejendomme og bagvedliggende arealer eksproprieredes. Hjalmar fik tilbudt at blive bo-

ende, indtil S-banen skulle anlægges. Det takkede han nej til. Han var en principfast mand, der ikke ville bo til leje hos ”Statsbanerne”.

Fredtoftevej 14

Så var det godt, at Hjalmar i 1940-41 havde fået bygget et dobbelthus på Fredtoftevej 14 og 14A, hvor hans to sønner og familier var flyttet ind. Kristine og Hjalmar flyttede nu ind i den ene lejlighed. Sønnen Kaj flyttede ind på adressen Sydkærvej 2 (i dag er adressen Asminderødvej 2) i et hus som Hjalmar havde købt.⁵

Kældergulv og kælderydermur på Fredtoftevej var støbt vandtætte – da huset kunne risikere oversvømmelse ved højvande i Harrestrup Å og Kalveboderne. Dette har så vidt vides aldrig været tilfældet.

Børges familie – hustruen Inger Lili og de tre børn, Jonna, Ole og Steen blev boende i den anden lejlighed. Børge var uddannet smed, og senere blev han kendt som kunstsmed.

Mere om Hjalmars ejendomme

Hjalmar ejede også den grund på Gammel Køge Landevej, hvor ”Milow” kom til at ligge – nr. 233. Han ejede tillige et sommerhus på det vestlige hjørne af Gammel Køge Landevej og Stenstykkevej. Og i en periode også et sommerhus på Greve Alle 6, hvor Jonna boede en kortere periode, efter at hun var blevet gift med Herman.

Minder om Kristine og Hjalmar

Det må siges at være enestående, usædvanligt, at få malet et portræt af sin kone. Det er der kun få ægtemænd, der får gjort! I hjemmet var der mange malerier. Væggene var nærmest ”beklædt” med dyre malerier.

Her fornemmer man Hjalmars næse for penges værdi.

⁴ I 1950 havde følgende virksomheder til huse på adressen: Børge Svensson - T. Mastrup & C. Nygaard - Ahlqvist Persson og V. Scharff Hansen - Ernst Monrad A. Asmussen - H. Boesen - ”A/S Dansk Pähængsvognfabrik” ”Dapa”

⁵ Butiksarealet på Sydkærvej 2/Asminderødvej 2 lejes i 1966 ud til købmand Børge Nielsen.

Kristine var hjemmegående og havde ung pige i huset. Hun var meget blid - og god ved alle. Farmor holdt Jonnas fødselsdage, hvor Jonnas venner var inviteret med.

Jonna har boet hos Hjalmar og Kristine i syv år af sin barndom – under krigen, og mens hun gik i skole. Der var meget ballade derhjemme, da faren ”drak som et hul i jorden”.

Kristine og Hjalmars død og bisættelse

Kristine blev begravet den 8. januar 1967 fra Risbjerg Kirkegårds Kapel – det lille gamle kapel.

Hjalmar døde d. 16. juni 1977. Han blev bisat fra Krematoriet på Roskildevej, og urnen nedsættes på Risbjerg Kirkegård.

Begge grave er nedlagt.

Mere om Kristine og Hjalmar Svensson?

Donation

Jonna har besluttet, at maleriet skal doneres til Forstadsmuseet, når hun er død. Hendes datter har ikke interesse i at få portrættet, da hun ikke husker sin oldemor.

Portrættet og historien bag er en god lokalhistorie!

Kristine og Hjalmar Svensson. Privatfoto modtaget fra Jonna Hansen. Årstal ukendt.

Har nogen af læserne supplerende oplysninger om Kristine og Hjalmar Svensson, hører Jonna og jeg det gerne.

Textilmessen i Hvidovre

Af Stig Sørensen

Artiklen er baseret på interview med Connie Weis Hansen, som har arbejdet 25 år i Textilmessen.

Mange af læserne kender nok Textilmessen lige overfor M. Bechs Alle. Det var en af byens store forretninger, hvor man kunne købe alt fra hvidevarer, springmadrasser, og tæpper til knappenåle. I storhedstiden var der hele 3 etager samt en fjerde etage med kantine til personalet. Der var 25-30 ansatte i Hvidovre. Textilmessen havde desuden afdelinger i Valby, Ålekistevej, Borgbjergvej, Greve og Nykøbing Falster.

Connie Weis Hansen

Connie Weis Hansen har arbejdet i Textilmessen fra 1962 til den lukkede i Hvidovre 1. juli 1987. Hun fortæller her historien om sine oplevelser gennem de mange år.

Ansættelse i Textilmessen 1962

Connie har boet i Hvidovre hele sit liv, hun startede på Sønderkærskolen i 1944 og gik som 15-årig i lære som butiksassistent på en 4-årig

uddannelse. Efter et par år i en københavnsk forretning med børnetøj og syning af vugger så Connie en annonce fra Textilmessen, hvor de søgte en medarbejder. Connie tog til Textilmessen og blev præsenteret for Åge Christiansen, som var afdelingsleder i Hvidovre-afdelingen. Hun blev spurgt, hvad hun havde lavet tidligere og fortalte at hun havde solgt børnetøj "Jamen, så kan De starte i børneafdelingen på mandag" og det gjorde hun så.

Åbningsdagen: Billede fra åbningsdagene hvor folk strømmede til for at købe gode åbningstilbud. Textilmessen havde skaffet nogle af de dagligdags ting, man havde savnet under krigen. Der kunne købes "Rigtigt hvidt engelsk sygarn" og "Lagenlærred på Indkøbstilladelse" denne tilladelse var jo nødvendigt at have i de strenge rationeringstider, som strakte sig et stykke op i 50'erne

Avedøre - Hvidovre

Hvidovre Lokahistoriske Selskab

Lokahistorie i Avedøre og Hvidovre

Indkaldelse til generalforsamling

Tirsdag d. 26. marts 2024

kl. 19:00 - 21:00

i Kometen

(Medborgersalen)

Årsregnskab 2023

Indtægter	Årsregnskab for 2022	Regnskab for 2023	Budget for 2023
Kontingenter	90.700,00	96.625,00	90.000,00
Porto - bladudsendelse	2.244,00	1.584,00	1.630,00
Arrangementer	8.291,15	25.372,57	9.000,00
Annoncer	600,00	1.350,00	600,00
Salg	250,00	250,00	300,00
Renter		35,82	100,00
Hvidovre Kommune	5.530,00	5.678,00	5.678,00
Diverse	140,00	26,50	200,00
I alt	107.755,15	130.921,89	107.508,00
Udgifter			
Gebyr Mobile Pay	933,75	991,36	1.000,00
Gebyr bank	2.842,35	2.736,39	3.000,00
Arrangementer	11.390,70	10.669,15	11.000,00
Møder: Best. m.v.	6.405,30	6.344,35	6.500,00
Medlemsmøder	3.672,00	7.144,20	5.100,00
Trykning	42.077,94	45.232,65	42.500,00
Porto	2.100,00	2.040,00	2.200,00
Kontorhold	60,00	6.850,70	1.000,00
EDB systemer m.v.	38.841,64	5.441,72	5.000,00
PR m.v.	6.987,40	8.607,35	8.000,00
DLF	7.690,00	2.500,00	8.000,00
Renter bank	1.152,21		
I alt	124.153,29	98.557,87	93.300,00
Resultat	-16.398,14	32.364,02	14.208,00
Egenkapitalbevægelser			
Egenkapital i alt primo	100.204,52	83.806,38	84.276,38
Overskud/underskud	-16.398,14	32.364,02	14.208,00
Egenkapital i alt ultimo	83.806,38	116.170,40	98.484,38
Aktiver			
Kassebeholdning	2.276,70	4.355,25	
Driftskonto	53.949,03	87.541,26	
Depotkonto	69.723,65	69.739,89	
Aktiver i alt	125.949,38	161.636,40	
Passiver			
Egenkapital i øvrigt	83.806,38	116.170,40	
Forudbetalt kontingent + porto	42.143,00	45.466,00	
Passiver i alt	125.949,38	161.636,40	

Regnskabet er revideret og fundet i orden.

Hubert Steffensen, revisor

Hvidovre den 5. januar 2024

Anders Aalund, formand

VALG TIL BESTYRELSEN

Medlemmer af Bestyrelsen:

Ikke på valg:
Anders Aalund.
Knud Kofoed Sørensen.
Torben Kok Rasmussen.

På valg - villig til genvalg:

Karen Johansen.
Poul Sørensen.
Jørgen Snedled.
Finn Ivo Heller.
Stig Sørensen.

Øvrige tilknyttet bestyrelsen:

Revisor: Hubert Steffensen
Revisorsuppleant: Inge Larsen:

Fra Forstadsmuseet:
Bitten Larsen

Fra Kommunalbestyrelsen:
Kenneth Bak, Amanda Irene Larsen

Budget for 2024

Indtægter	Budget	<u>Udgifter</u>	
Kontingenter	96.000,00	Gebyr Mobile Pay	1.200,00
Porto - bladudsendelse	1.500,00	Gebyr bank	3.000,00
Arrangementer	15.000,00	Arrangementer	13.000,00
Annoncer	1.300,00	Møder: Best. m.v.	7.000,00
Salg	300,00	Medlemsmøder	8.000,00
Renter	100,00	Trykning	44.000,00
Hvidovre Kommune	5.600,00	Porto	2.200,00
Diverse	200,00	Kontorhold	3.000,00
I alt	120.000,00	EDB systemer m.v.	5.700,00
		PR m.v.	8.500,00
Egenkapitalbevægelser		DLF	8.500,00
Egenkapital i alt primo	116.170,40	I alt	104.100,00
Overskud/underskud	0,00		
Egenkapital i alt ultimo	116.170,40	Resultat	15.900,00

Dagsorden:

1. Valg af stemmetællere
2. Valg af dirigent
3. Bestyrelsens beretning
4. Museumschefens orientering
5. Fremlæggelse af revideret regnskab
6. Behandling af indkomne forslag.
7. Fastsættelse af kontingent for det følgende år samt godkendelse af budget for indeværende år
8. Valg til bestyrelsen (i henhold til §5 i bestyrelsens forslag til vedtægter)
9. Valg af 3 bestyrelsesmedlemmer (Vælges for 2 år)
og to bestyrelsessuppleanter (Vælges for 1 år)

Tilmelding til generalforsamlingen er ikke nødvendig.

Kun medlemmer har stemmeret.

Gæster er velkomne uden taleret.

Ikke-medlemmer betaler 25 kr. for deltagelse i mødet.

Efter den ordinære generalforsamling vil Forstadsmuseet holde et oplæg

På bestyrelsens vegne og med venlig hilsen

Anders Aalund

Formand for Hvidovre Lokahistoriske Selskab

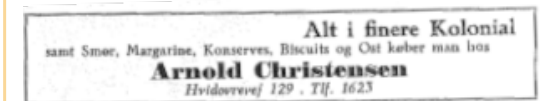
Connie startede jo som nævnt i 1962, hvor der var en markant økonomisk vækst i samfundet med stigende levestandard. Der var råd til at købe nye ting til hjemmet, som for

en stor dels vedkommende kunne erhverves i det velassorterede magasin.

Textilmessens historie

Textilmessen blev grundlagt i 1933. Butikkens ejer var Svend Malmkjær, som åbnede Textilmessen i Hvidovre d. 4. juli 1947 med en stor konkurrence, hvor man kunne deltage i lodtrækning om mange fine varer. Hovedpræmien var et vendetæppe i uld.

I starten var Textilmessen ganske lille. Den startede i bygningens højre del, på hjørnet af Hvidovrevej og Bytoften. Der var en trikotageafdeling og en lille herreafdeling på første sal. Malmkjær havde i starten samtidig en mindre manufakturforretning på modsatte side af gaden.

Han var ejer af hele ejendommen, hvor Textilmessen lå, samt den bagvedliggende blok. Begge er for øvrigt tegnet af den anerkendte arkitekt Svend Eske Kristensen, som har tegnet blandt andet Bredalsparken, Grenhusene og Hvidovrebo.

I Dag - Fredag - den 4. Juli Kl. 8,30 aabner
TEXTILMESSEN *Hvidovre lokale Varehus*
 Hvidovrevej 129 (Hjørnet af Bytoften)

I denne Anledning indbyder vi alle til at deltage i vor store **Åbnings-Gættekonkurrence**

Gætte-Konkurrencen vil staa aaben for enhver, som har Lyst til at deltage heri. Konkurrencen gaar ud paa Løsningen af herstaaende Rebus. Som Præmier udsættes en Række gode og eftertragtede Varer. Præmielisten er aftrykt under Rebusen. Præmierne vil blive udstillede i vore Vinduer, saa enhver kan se, at det er virkelig gode Ting, der er Tale om. Prøv Lykken. Maaske er netop De blandt de heldige — — —
 Altsaa — her er alt at vinde, intet at tabe. Nedenstaaende Kupon afklippes og udfyldes med tydeligt Navn og Adresse. I lukket Kuvert og mærket med »Gætte-Konkurrencens« afleveres eller tilsendes denne til

TEXTILMESSEN Hvidovrevej 129 - Kbhvn. Valby

Udtrækningen af de 10 heldige Vindere vil foregaa i vore Udstillingsvinduer
Fredag den 1. August Kl. 14

KUPON TIL LØSNINGEN

Løsning: _____
 -Navn: _____
 Adresse: _____

TEXTILMESSEN *Hvidovre lokale Varehus* Hvidovrevej 129 - Kbhvn. Valby.
 HUSK AT MÆRKE KUVERTEN »GÆTTEKONKURRENCEN«

PREMIE-LISTE

1. Præmie: 1 heeldent dansk Gulvtæppe, Str. 2½x3½ m.
 2. » 6 Stk. store, svære Frottehaandklæder, gl. Kvl.
 3. » 1 smuk, hvid, hellinnet Damaskduk, Str. 130x130 cm.
 4. » 1 pragtfuld kulørt Silkedug, Str. 130x160 cm — gl. Kvl.
 5. » 6 Stk. prima hellinnede Viskestykker — gl. Kvl.
 6. Præmie: 1 Stk. Gavekort Kr. 25,00
 7. » » » Kr. 20,00
 8. » » » Kr. 15,00
 9. » » » Kr. 10,00
 10. » » » Kr. 5,00

TEXTILMESSEN *Hvidovre lokale Varehus*
 Hvidovrevej 129 (Hjørnet af Bytoften)

Rebus: På åbningsdagen 4. 7. 1947 var der en annonce i Hvidovre Avis, hvor man kunne deltage i en lodtrækning om et tæppe 2,5 x 3,5 meter, frottehaandklæder, damaskduk, silkedug, viskestykker og en del gavekort. For at deltage skulle man skrive løsningen på en rebus og indlevere den i forretningen senest 1. august.

Kan du løse rebussen?

Apotek.

Hvidovrevej 129 75 16 66
Apoteker Sv. Nielsen.
Apot. har ikke nat- og
helligd.ekspd. Abent:
Mand.-torsd. kl. 8-18,
fred. kl. 8-20, lørd. kl.
8-15.

Roskilde Andelssvineslagteris Udvalg

Hvidovrevej 129 . Telefon Hvidovre 792

Kød . Flæsk . Paalæg . Ost . Konserver

ALTID REEL BETJENING

Der lå en købmandsforretning, en slagter og et apotek ved siden af Textilmessen. Svend Malmkjær udvidede forretningen, efterhånden som lejemålene i ejendommen blev ledige, og til sidst rådede Textilmessen over underetage, stue, første sal og en del af anden sal. Der var 25 til 30 ansatte herunder 2 dekoratører, en gardinmontør og en chauffør, alle på fuld tid).

Storhedstiden

Textilmessen var det lokale Daells Varehus og kunne på mange punkter konkurrere med dette. Der udkom et

årligt katalog med hele sortimentet af gode tilbud. Dekoratorerne bidrog også med juleudstilling og nisser i de mange udstillingsvinduer.

I underetagen var afdelingen med gardiner, gulvtæpper, senge, sengeudstyr, madrasser, hvidevarer og barnevogne. I stueetagen var dame- og herrelingeri, strikvarer, slacks, bluser og nederdele samt den store herre- og drengeafdeling. På 1. sal var der alt i småting, besætning, strikkegarn og broderier. Desuden en stor afdeling med pige- og babytøj. På 2. sal i kjole- og konfektionsafdelingen var der et stort udvalg af kjoler, dragter og frakker.

Jeg spurgte Connie hvilke konkurrenter hun tænkte Textilmessen havde i lokalområdet. Hun kunne kun komme i tanke om Wandorff og Jørgen Møllers herremagasin.

Arbejdspladsen

Textilmessen var en god arbejdsplads. Dette skyldes i høj grad bestyreren Åge Christiansen, som var et meget rart menneske og god at tale med. Connie nævnte, at hun var gravid samtidig med at Hr. Christiansen

og frue ventede barn. Det kunne de tit tale om, og Connie kunne spørge ind til, hvordan hans kone havde det, og han hvordan vi andre havde det. Han var en person man altid kunne komme til med sine bekymringer, og selvfølgelig kunne han ikke løse det, men han var lyttende og interesseret. Personalet havde et godt samarbejde i forretningen; hvis der manglede nogle i den ene afdeling, kunne man gå ind og hjælpe til, så kunderne fik den service, de skulle have.

Når der var pause, havde vi en frokoststue på 3. sal. Vi havde frie forhold, alligevel skulle man ligesom mange andre steder dengang stemple ind, når man mødte, stemple når man gik til frokost, stemple når man kom tilbage, og til sidst når man gik

Interiør.(juli 1947)
Foto: Hvidovre Avis

hjem. Christiansen gennemførte, at vi kunne få lov til at lave en kande kaffe og tage en ekstra 10 minutters kaffepause om formiddagen.

Da Textilmessen havde 50-års jubilæum i 1983 inviterede Åge Christiansen os alle sammen hjem i villaen, hvor vi festede.

Krise

Textilmessen var jo en rimelig stor arbejdsplads, og den var organiseret med tillidsrepræsentant. Da den tidligere forlod arbejdspladsen, var det Connie Weis, der overtog dette tillidshverv. Der blev derfor et formelt samarbejde med Christiansen, hvor

de talte om de foreliggende opgaver i en god tone. De kunne nogle gange sidde og grine af, at lige meget hvad de sagde til ejeren Malmkjær, så sagde han noget andet. Men en dag blev Connie kaldt op på kontoret, hvor Malmkjær sad. Connie spurgte: *“Nåh, hvad skal vi nu lave?”* Malmkjær Svarede: *“Ja, vi skal sådan set ikke lave så meget, fordi jeg skal bare meddele dig noget. Den nye verden er kommet, hvor man slår noget ind på kasseapparatet, og så bliver varelageret talt op med det samme.”* Det ville koste ham så og så meget, og det havde han gået og overvejet, at det havde han ikke lyst til være med i. Han fortalte at ingen af børnene eller børnebørnene ville overtage, så han havde tænkt sig at lukke Textilmessen. Da jeg kom tilbage til personalet, var de selvfølgelig nysgerrige efter at høre, hvad der var talt om, og jeg kunne give den kedelige meddelelse, at deres arbejdsplads ville lukke om et halvt år, nærmere betegnet d. 1. juli 1987.

For Malmkjær var det en del af hans livsværk, han måtte opgive. Der er ingen tvivl om, at forretningen ville have fortsat, hvis han havde haft nogle arvtagere. For ham var det op ad bakke at stå med de fremtidsud-

TexValby: Textilmessens afdeling i Valby på hjørnet af Mellemtoftevej og Toftegårds Alle.

sigter: Ingen til at tage over og ikke mindst en investering i fremtiden som Malmkjær ikke kunne håndtere. Hvis man ser på en anden forretning indenfor samme branche, Jørgen Møllers herreekviperingsforretning, havde han jo en fuldstændig anden tilgang til de nye teknologiske muligheder, som fik hans forretning til at

blomstre. Styring af varelager er en helt basal del af enhver forretning i dag, men Malmkjær valgte at stoppe, mens legen var god.

Der var stort udsalg måneden efter lukkedagen, hvor varelageret blev solgt til særdeles favorable priser.

Kun Textilmessen på Ålekistevej fortsatte med en søn som bestyrer og forretningen i Valby overtog Åge Christiansens bror og omdøbte den til det i anden sammenhæng velkendte navn: “Damernes Magasin”

Hvidovre
Fysioterapi
og Rygskole

Strandmarksvej 18, 2. sal • 2650 Hvidovre
Tel **36 49 38 38** • mail@hvidovrefysioterapi.dk
www.hvidovrefysioterapi.dk

Efterskrift

For mange af os kom det som en stor overraskelse at Textilmessen lukkede. Den var kendt som en institution i byen, hvor man kunne få alt, hvad man skulle bruge til hjemmet. Connie og de andre medarbejdere skulle ud at have andet arbejde, og for hendes vedkommende blev det i hjemmeplejen i kommunen. Connie bor i Bredalsparken og er yderst aktiv i beboersammenhænge trods sine 85 år.

Hvad skete der i Hvidovre i 1984?

Hvidovre Avis beskriver i avisen den virkelighed, som avisen mener - "ugeaktuel" – er interessant og vigtig for læserne. Avisen vælger sin vinkel på begivenhederne.

Når jeg nu læser avisen og vælger emner ud, er det mit valg af hvad, jeg synes er interessant 40 år efter ud fra en lokalhistorisk synsvinkel.

Årets begivenheder har således været igennem to filtre – avisens og mit valg af stof. Hvis nogen savner oplysninger om året 1984, vil det være helt forståeligt.

Hvidovre Avis kan læses på Forstads-museet. Der er to tykke mapper med de indbundne aviser. Årgang 1984 består af ca. 2.000 sider og måler 6 cm i højden.

Hvor avisen har skrevet spaltevis om begivenheder, er det her kortet ned til overskrifter i ganske få sætninger.

God læselyst - at læse gamle aviser er spændende, synes jeg.

Føljetoner

Sagen om at afværge konkurs i Store Hus var en stort emne i 1983. I maj 1984 finder sagen sin afslutning, da et flertal i Folketinget (Soc, radikale og SF) vedtager lovændringer, der gør det muligt at udskille forretningerne i Store Hus fra boligerne og få afviklet den gamle gæld, uden at lejerne skal deltage økonomisk. "Hurra for det", siger afdelingsbestyrelsens formand, John Stahlschmidt Møller.

Sønderkærskolens skæbne fylder meget i 1984. I januar viser det sig, at proceduren for skolelukninger ikke er overholdt, så Sønderkærskolen overlever det møde i kommunalbestyrelsen, hvor et flertal i kommunalbestyrelsen ville have vedtaget at lukke skolen fra 1. august 1987.

I marts gør undervisningsminister Bertel Haarder det muligt at nedlægge skoler uden afstemning.

Kommunen beslutter ikke at ansætte en ny skoleinspektør på Sønderkærskolen, men vil konstituere en leder efter at Jens Sindberg Jacobsen er gået på pension 29. februar. Ole Ashbjørn Petersen bliver fungerende skoleinspektør.

Sønderkærskolen fyldte 60 år den 13. september.

Et knebent flertal i Hvidovre kommunalbestyrelse besluttede den 20. november, at Sønderkærskolen nedlægges fra skoleåret 87-88, men Det konservative Folkeparti betragter ikke sagen som endelig afklaret, hvis der kommer et andet flertal efter valget i 1985. Sagen om Sønderkærskolens fremtid fortsætter i de kommende år.

Ved folketingsvalget den 11. januar får Hvidovrekredsen 4 folketingsmedlemmer valgt: Ivar Nørgaard (S), Isi Foighel (Kons), Ole Henriksen (SF) og Pia Kjærsgaard (Frp). Viggo Fischer, der bor i Hvidovre vælges også. Valget koster Jørgen Kruse Rasmussen (CD) sin plads i Folketinget.

Efter folketingsvalget fortsætter VCQM-regeringen med Poul Schlüter som statsminister.

Regeringen meddeler i december, at den vil beskære kommunernes statstilskud (bloktilskud). Hvidovre vil miste 66 mio. kr.

Dette emne høres der mere om i 1985

Januar – marts:

I januar siger Henrik Persson p.g.a. stort arbejdspress på sit arbejde stop som formand for Kulturrådet efter blot 2 måneder på posten. Han efterfølges af Per Hannibal.

Arbejdsgiverkampagne for at få flere unge i lære har skaffet 40 unge fra Hvidovre en lære- eller praktikplads.

Det tidligere ”Stormly Hansens gartneri” er truet af konkurs, da den seneste ejer, Bonde Nielsen, er løbet ind i økonomiske vanskeligheder. Den 25-årige gartner, Torben Andreasen køber og vil investere i nye drivhuse, udstyr og maskiner. Han har ikke gartnerfaget fra fremmede. Morbroren, Svend Knudsen er indehaver af nabogartneriet på Rosmosegård.

Fra februar kan breve fra Hvidovre nå hele verden på få minutter, da Hvidovre Postkontor nu har fået postfaxtjeneste.

Hvidovre Kommune sælger i februar 18 ”usælgelige” grunde i Baunebak-

kekvarteret til Interabia Operations. 4 byggehold vil arbejde parallelt, og byggeperioden pr. hus vil være 6 uger, så grundene vil være fuldt udbyggede inden årsskiftet.

Rosenhøj Boldklubs stifter og formand gennem 18 år – Jørgen Kruse Rasmussen - taber i februar et kampvalg om formandsposten med 38-37 til ungdommens kandidat, Inga Kjær.

5. februar har Hvidovre Nærradio indviet nyt studio på den gamle Strandmarksskole. 3. maj starter Nærradioen RADIOBINGO i samarbejde med ”Lions Club Hvidovre”.

Sejer Andersen tiltræder 1. marts som ny teaterleder af Hvidovre Teater efter Holger Munk, der har været leder i 13 år. Holger Munk føler sig udsat for ”uærligt kulissespil og fordægtige politiske rævekager”

Hvidovres Helge (Jensen) stikkes i slutningen af marts ned på ”La Strada”, får et halvanden cm. knivstik i maveregionen. Han vil ikke lade sig indlægge og tager hjem.

”Revy 84” i Frihedens Idrætscen-
ter i marts bliver en uforglemmelig
oplevelse. Restauratør, Peter Stie, i
Restaurant ”Halvleg” er arrangør.
Revmaster er Jan Schou, der er på
scenen sammen med Anita Ziegler,
Sir Benny, Lilli Holmer og Richard
Ragnvald.

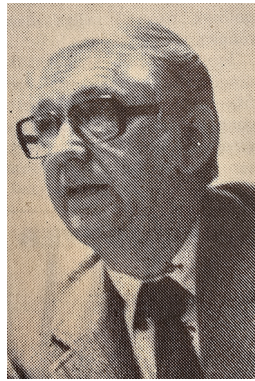
Stortalentet Peter Schmeichel debu-
terer i slutningen af marts i 1. divisi-
on for HIF.

Victor Borge vil 1. april kl. 12 indvie
kommunens nye computerstyrede
klokkespil på rådhuset. (Aprilsnar)

Avedøres første 10 år med Hvidovre.
Gunnar Gärtner og Erik Holm kon-
kluderer: ”Joh, det var vist alligevel
godt, at Avedøre blev en del af Hvid-
ovre”.

April - juni

Avedøreværket skal ikke bruge naturgas
for at producere varme. Afsætningspro-
blemer for gassen er ved at være over-
stået.

Svend Borring Sørensen.
Kilde Hvidovre Avis,
2.5.1984

Tidligere vice-
borgmester Sv.
Borring Sørensen
(Kons) fylder 8.
maj 60 år. Han
var medlem af
kommunalbe-
styrelsen i 21 år,
1954-75.

Gammel gård
på Bjevskov
Alle må lade livet
for på den 2.200
m² store grund
at give plads til

3 kvalitetsvillaer, siger ejendomshand-
ler Bøje Sandgaard, der sammen med
Hvidovre Byggeindustri skal stå for byg-
geriet (Bjevskov Alle 22 A, B og C).

Poul Heick forlader i maj Frem-
skridtspartiet, ”Glistrups one-
man-show” og fortsætter i ”De frie
Demokrater”. På et medlemsmø-
de besluttes det at nedlægge Frem-
skridtspartiet i Hvidovre

Bjevskov Alle 22, 1984. Kilde Forstadsmuseet

Sven Christensen
Foto: Forstads Museet

Sven Christensen går i maj af som formand for FIH (Fællesrepræsentationen for Idrætsforeninger i Hvidovre), da han mener, at kommunen opfatter

FIH som en besværlig samarbejdspartner og ikke giver FIH afgørende indflydelse på nogen ting. Per Frost fra Hvidovre Cykle Klub bliver ny formand.

Planstyrelsen tillader i midten af maj, at den kristne friskole, Esajasskolen, må opføre en skolebygning i villa-kvarteret på grunden Kirkegade 16.

Nordeuropas tidligere største gartneri – Frandsens gartneri på Byvej, er blevet ryddet op af langtidsledige SID-medlemmer, og der kan i maj etableres 300 nyttehaver til pensionister.

Kommunens ”Sankt-Hans-arrangement” ved Rebæk Sø aflyses på grund af strid regn og blæst. Arrangementet ved Hvidovre Havn gennemføres. Jesper Klein holder båletalen.

Juli – september:

Boldklubben Friheden afholder sommerfestival og Kræmmermarked på Avedøre Holme, på P-pladsen ved Brøndby Havn i dagene 11. – 15. juli.

25.000 besøgende er ikke nok til at skaffe klubben et forventet stort økonomisk overskud.

Den spændende Hvidovre-film om en svunden tid – ”Dengang i tyverne – da byen flyttede på landet” præsenteres i juli af filmfolkene bag filmen, Jimmy Andreasen og Harold Ryan.

Arbejdstilsynet påbyder i juli kommunen at forsegle karlit-lofterne i daginstitutionen ”Krebsen”.

De første 278 forbrugere modtager naturgas i Hvidovre. Borgmester Inge Larsen drejer håndtaget og starter i september gasbrænderen hos storaftageren gartner Svend Knudsen.

Gudmindrup kolonien 1960. Kilde: Forstads Museet B 9505

¹ Karlit er en lydæmpende plade af sammenpressede stenuldsfibre. Var tidligere meget brugt til beklædning af lofter i daginstitutioner.

Hvidovre Cykle Import 1984. Kilde: Hvidovre Avis 1984 og Forstads museet B 16085.

”Støtteforeningen Danalund Ungdomshus Venner” køber i august Hvidovre Kommunes tidligere ferie-koloni i Gudmindrup, der har ligget ubenyttet hen i ca. 8 år.

4.000 trampede den 50 km. lange Hvidovre Tour den 26.8.

Cykelhandler John Sørensen, ”Hvidovre Cykle-Import”, sælger i september forretningen på Hvidovrevej 344-48, og der kan bygges nyt butikscenter på Hvidovrevej samt lejligheder.

Oktober – december:

P.F. Jac Kilde: Hvidovre Avis 3.10.1984.

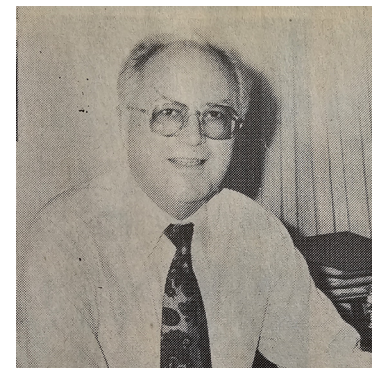
Forfatteren P. F. Jac – opvokset på Engholm Alle, udgiver i oktober sin tyvende digtsamling og forventer i 1985 at udgive sin første roman.

Arno Guzek, Beatles ekspert, der aldrig har hørt Beatles live, skal i oktober deltage i Otto Leisners program

”Kvit eller Dobbelt”, men udelukkes, da han beskyldes for at være professionel. Selv siger han, at han lever af sit arbejde som ingeniør.

Måske kommer han med i programmet i februar 1985. Hvidovre Badminton- og Tennisklub fejrer 8.11 sit 50-års jubilæum med 450 medlemmer, et fordoblet medlemstal siden 1975 fortæller formanden, Benny Riisager.

Kommunaldirektør Poul Køppen fejrer 17. december 40-års jubilæum i Hvidovre Kommune. Han stopper som kommunaldirektør 1. juli 1985.

Poul Køppen. Kilde: Hvidovre Avis 12. december 1984.

Poul Sverrild - Hvidovres historiefortæller

Af Ole Asbjørn Petersen

Den 23. november 2023, fortalte Poul Sverrild i Kometen om sit eget liv og vejen til det senere professionelle liv i arbejdet med historien.

Selskabets næstformand, Karen Johansen, bød de fremmødte velkommen og introducerede aftenens foredragsholder. Imponerende 115 var tilmeldt arrangementet. Karen fortalte, at hun havde et vækkeur med. Lad det være sagt med det samme, der blev ikke brug for vækkeuret. Poul fortalte levende og engageret, og de to timer fløj af sted.

Poul indledte med at sige: ”Det er egentlig lidt skræmmende at stå overfor så stor en forsamling og skulle fortælle om sit eget liv. Normalt er jeg på hjemmebane, når det drejer sig om de faglige forhold, jeg skal redegøre for, men i dag, hvor jeg selv er rodet ind i historien, er det noget anderledes.”

Poul havde valgt at dele foredraget op i to dele:

1. Drengårene i Risbjergkvarteret - søn af to skolelærere

Lejerbo på Hvidovrevej, bopælen på hjørnet af Poppel Allé og Vestkærs Allé, barnepigens bolig på Krogstens Allé og Sønderkærskolen.

Foto: Karen Johansen

2. Hvorfor blev Historie hans livsværk?
Udfordringer som leder af Forstads-museet.

Drengårene

Poul viste et foto, der kunne illustrere den tætte verden ens barndom og kommende ungdom bestod af. Poul

havde forsynet fotoet med streger, der viste Lejerbo på Hvidovrevej, bopælen på hjørnet af Poppel Allé og Vestkærs Allé, barnepigens bolig på Karise Allé og Sønderkærskolen.

Pouls forældre ville i starten af halvtredserne gerne bygge hus. Det var en tid, hvor der var mangel på byggematerialer og manglende valuta til at købe brændsel til brænding

af tegl. Der blev mulighed for at få statslån til under 1% for at afhjælpe boligsituationen, og ligesom mange andre benyttede Pouls forældre sig af muligheden. De købte grunden af en tømrer ved Københavns Sporvej, som havde haft sommerhus der i mange år. Mens de stod og skulle afslutte handlen, kom en bil kørende, og en mand stod ud med en tegnebog svulmende med penge. Han ville købe straks og betale kontant. Sælgeren så på ham og sagde, at han havde en aftale med mine forældre, og den agtede han at overholde. Det gjorde han, og pengemanden måtte køre med uforrettet sag. Grunden købes i 1952, og familien kunne flytte ind i 1954 den dag, hvor Poul blev 2 år.

Poul fortalte om selve området, der er en Hvidovrehistorie, som illustrerer udviklingen af velfærdssamfundet. Naboer og genboer gav et godt billede af kvarterets sammensatte karakter. På det ene hjørne boede en tidligere søfyrbøder og syndikalist Hansen i sit selvbyggede hus i halvanden etage. På det næste hjørne lå snedker og retstatsmand Larsens lille rødstenshus fra 30`erne. De var svogre. Udflyttere fra København købte ofte grunde i klynger enten som be-

Skolen var ind imellem lidt kedelig, så Poul kunne godt blive lidt ”syg”.

slægtede eller som nære arbejdskolleger. På det tredje hjørne lå Pedersens sommerhus af træ, som i 1961 blev erstattet af et etplans rødstenshus. Kommunen krævede nu, at der skulle være vandkloset, som betingelse for helårsbenyttelse. I 50`erne flyttede på et tidspunkt en senere dansk ambassadør ind i området. Det var en tid i et område med en social spredning, som næppe opleves i nye boligområder i dag.

På Krogstens Alle fandtes et græsareal, der aldrig hed andet end ”marken”. Her kunne børnene frit og uden voksen indblanding udleve deres drømme, men da nogle begynd-

te at tage kniv med og skære i de nyplantede træer, så kom gartneren, og så var det slut for en tid med at komme på marken. Boligejernes haver blev benyttet på forskellig vis. De fleste var anlagt med henblik på selvforsyning af frugt og grøntsager. Poul var så heldig, at hans forældre lod haven være legeområde og byggeområde for Poul og vennerne. Specielt vennen Tyge kunne alt det praktiske, der gjorde hverdagen spændende. Vejene kunne også benyttes til leg og boldspil og specielt legen ”krig” står klart i erindringen.

Pouls forældre var begge lærere, som blev ansat i 1947 med tjeneste på

Kettevejskolen (Sønderkærskolen). Ikke helt uproblematisk, da hans fars møster Eva Askgaard var ansat på skolen. Hun var bange for, at det skulle hedde sig, at det var fordi, hun var ansat på stedet. Gennem 4 generationer havde familien beskæftiget sig med lærergerningen. Da Poul i 3., 4. og 5. klasse om efteråret lod sig være syg (han pjækkede), fik han læst alle de bøger, der var i lærerhjemmet. Poul havde det godt i skolen, men syntes, det var lidt kedeligt.

Forældrene oplevede den stigning i velstand, som mange oplevede i de år, hvor mange fra Hvidovre købte sommerhuse i Odsherred. Pouls forældre købte i 1964 sommerhus nord for Fjerritslev i en skøn natur, og stedet har lige siden været familiens tilholdssted i ferier og fritid. Familien havde anskaffet sig en folkevogn og ture til Norge, Sverige, Tyskland og Italien kunne lade sig gøre.

Poul starter på Sønderkærskolen den 13. august 1959, og en oplevelse står særlig klart. Det var første gang han mødte sin kommende hustru.

Man ser Ulla tydeligt på klassebilledet. Med Pouls ord: hende kunne

man ikke undgå at blive forelsket i. I skolen mødte han forskellige lærertyper på godt og ondt. Der var karaktergivning og opstilling på gangene. Drengene til den ene side af døren til klasselokalet og pigerne til den anden. Mærkeligt, konstaterer Poul, for man sad dreng pige ved siden af hinanden ved bordene. Poul nåede at få en ”sveder”, fordi han havde forladt opstillingen. Hans far fandt det latterligt. Poul ser ellers sin skolegang som noget af den bedste tid for folkeskolen. Overvejende god disciplin og med mulighed for eleverne til bl.a. at skrive og opføre egne skuespil.

Teenage- og studieår

Efter 5. klasse blev man delt i en boglig og almen retning.

Som femtenårig forlod Poul herefter Sønderkærskolen for at starte på Falkonergårdens Gymnasium i 1. real. Pouls søster gik der allerede, hvad der nok har haft en betydning for hans optagelse. Mange i den nye klasse havde også større søskende på stedet. Det var en brat overgang, men det blev 5 pragtfulde år for Poul. Nye kammerater fra nye miljø-

er. Horisonten blev udvidet. Studenterhuen blev sat på i 1971, og hvad så? Gerne væk fra Hvidovre, men det krævede at være gift for at få en lejlighed. Ulla og Poul endte med at få en lejlighed på Østerbro, ikke en manden, men en med fælles toilet på bagtrappen, intet bad og ikke varmt vand. Pris: 147 kr. om måneden.

Poul valgte at studere historie. Det tog lidt over 10 år at få en magisterkonferens i historie, og det var lidt under gennemsnittet. Poul valgte at specialisere sig i britisk imperiehistorie og var nødt til at rejse til England for at samle materiale til specialet. Han mødte op i det engelske rigsarkiv med sit årskort fra universitetet og et foto af en temmelig langhåret ung mand. Han blev ikke lukket ind. Så tog han ud på den danske ambassade, hvor en ambassadesekretær udfærdigede et dokument fra Her Majesty the Queen of Denmark. Det hjalp. Mødet med studerende fra specielt engelske og amerikanske universiteter var meget berigende og fik Poul til at se, hvor provinsielt Københavns Universitet var. Studieoplevelsen blev noget forringet, efter instituttets udflytning til de forfærdelige bygninger, som Københavns

Adde 09/11-67

Det meddeles Dem herved, at Deres barn Paul Gurrild
 klasse 6b skal møde til eftersidning mandag den 9/11
 klokken 14 på nr. 7
 Årsag: gård uden opstilling
K. Nordensen P. Gurrild
 (Lærerens underskrift) (Hjemmets underskrift)

Det blev også til en enkelt "sveder"

Universitet Amager (KUA) kom til at bestå af.

Tilbage til Hvidovre

Så kommer der børn til i ægteskabet, og Ulla og Poul så sig om efter noget større. Forældrene kunne hjælpe med penge til udbetalingen, og de købte et rækkehus på Ørager 22. Det var ikke Hvidovres naturskønhed, det politiske miljø eller foreningslivet, der trak. Det var hjælp fra forældrene til børnepasningen. Umiddelbart efter universitetet blev Poul indkaldt

til civilforsvaret i Hillerød i 8 måneder. I det forløb blev der bevilliget et flerdages kursus om lokalhistorie. Det blev interessant for Poul, og han så muligheden for en kommende beskæftigelse indenfor dette område. Samtidig gjorde hans far ham opmærksom på, at der skulle være stiftende generalforsamling i noget, der skulle hedde Lokalhistorisk Selskab. Poul var med fra slutningen af 70'erne.

I kælderen i det dengang nye hovedbibliotek fandt man plads til Lokal-

historisk Arkiv. Stadsbibliotekaren havde bemærket, at der kunne fås et statstilskud på 50 % til at drive virksomheden. Pensioneret kontorchef Nordlund fra Matrikeldirektoratet blev ansat som leder og skrev sammen med Poul en lille tynd bog med titlen: "Da Hvidovre blev mindre". I Lokalhistorisk Selskab var Poul med til at starte vores tidsskrift, som jo stadig udkommer og nu i flot format og tryk.

Vejene kunne også benyttes til leg og boldspil

Tiden efter afslutningen på Københavns Universitet

Poul blev ansat som arkivar på Rigsarkivet og holdt op efter to år. Sammen med tre andre unge historikere startede han tidsskriftet Siden Saxo. Et flot tidsskrift, som skulle være modstykket til Skalk, der var et køkkenbordsarbejde på billigt papir. I Hvidovre havde Ole Høfft, leder af bibliotekets kontaktafdeling, fået øje på Pouls arbejde omkring lysthusbeboerne. Han mente, at der kunne

laves en film om dem. Poul blev rådgiver på projektet, som han stadig er stolt over lykkedes. Ole Høfft kontaktede Poul om muligheden for at medvirke i et beskæftigelsesprojekt for unge arbejdsløse. Det lykkedes. Man indsamlede interviews om 20'erne, 30'erne og 50'erne, lavede projekter om udendørskunst og om parker og miljø. Poul fik tildelt to små nabolokaler til skolebiblioteket på Sønderkærskolen, hvor hans far pudsigt nok var skolebibliotekar.

I 80'erne blev stillingen på Lokalar-kivet i Hvidovre slået op. Formand for teknisk udvalg, Jens Kristensen, var meget historisk interesseret og var nok medvirkende til, at Poul fik den nyoprettede halvtidsstilling.

Arbejdspladsen flyttede nu fra Sønderkærskolen til Medborgerhuset. I Hvidovre Avis kan man læse, at Poul i sin tiltrædelseserklæring fortalte, at Hvidovre historisk set er en spændende kommune, hvor fremtidens planlægning kan lære af at tage udgangspunkt i fortiden. Samarbejdet med bibliotekarerne var ikke altid det bedste, bl.a. havde de en flad 70'er mødekultur, der lå langt fra Pouls forestilling om arbejdslivet.

Et af de resultater, der kom ud af de historiske projekter, var øget fokus på formidling. Det gjaldt i høj grad for museets senere arbejde. "Hvis der ikke formidles, har man ingen eksistensberettigelse. Viden har kun værdi, hvis den bruges af nogen". Som eksempel fremhævede han de to film om Jens Kristensen og modstandsmanden Helge Wiese, der blev skabt af Hans Chr. Thomsen og Stig Sørensen.

Poul var i en årrække dybt involveret i udviklingen af Teater Vestvoldens egnesspil, der trak fulde huse, men det fortjente sin egen historiefortælling

Større projekter

Det store faglige gennembrud kom i forbindelse med Kulturby 96, hvor man opstillede en fantastisk udstilling på Rytterskolen. I januar 97 flyttede udstillingen til Rundetårn. Det var en spøjs oplevelse at slæbe et sommerhus i fuld skala op ad snelegangen og ind på loftet over Trinitatis Kirke. Sommerhuset kunne tages ned og anbringes på nye lokaliteter. Det blev forsvarligt indpakket og opmagasineret på Poppelgården i

Avedøre. Desværre fik museet efter nogle år at vide, at det ikke længere fandtes.

I 1999 fik vi et kommuneatlas og i 2007 blev Hvidovre kulturarvskommune. Fokus var på bebyggede kulturmiljøer. Villakvarterer, de store almennyttige boligkomplekser, Avedøre Holme og Avedøre Stationsby. Kulturarvsstyrelsen fik interesse for denne rejse gennem det 20. århundredes byggede kulturhistorie, og museet blev indstillet til statsanerkendelse. Det glippede dog på ministerniveau, og det var tydeligt at mærke Pouls skuffelse.

Forstadsmuseet

Da forsvaret trak sig ud af Avedørelejren, skulle kommunalbestyrelsen se på anvendelse af bygningerne. Kulturinstitutionerne skulle komme med ønsker. Poul ville gerne derud og havde et projekt om 100 historier, 100 punkter. Den senere borgmester, Milton Graf Petersen, gav ham det råd, at han aldrig skulle navngive et projekt med et præcist tal. Erfaringen havde talt.

Milton foreslog navnet Historien i Gaden. Det blev vedtaget. Afgørende for den kommende beslutning om projektet blev nok en tur til London. Hele kulturudvalget, stadsbibliotekaren og kulturdirektøren drog afsted. Man så bl.a. nye busstoppesteder i et lidt belastet område, hvor hvert stoppested fik sin egen historie. Det kunne bruges.

En søndag eftermiddag ringede telefonen hos Poul, Det var Milton, der fortalte, at man lige nu sad i gruppemøde og skulle til at fordele bygningerne i Avedørelejren. Poul tog sin cykel og besøgte området og ringede tilbage en halv time senere.

Officersmessen vil være passende. Forskellen på at ligge på første sal i et bibliotek og så komme ud i egen bygning med egen indgang, var jo kæmpestor.

Arkivet fik adresse i officersmessen. Historien i Gaden blev sat i gang samtidig med indretningen af bygningen tog fart. Der blev også tid til af afholde Aeronautisk dag på Avedøre flyveplads. Det blev en stor succes.

Cirkusmuseet

Københavns Amt finansierede på samme tid registreringen af en kæmpe samling af effekter fra samleren Ølund "Barly" Jacobsen og flere kræfter ledte efter et sted at skabe et cirkusmuseum baseret på samlingen. Det endte med, at det blev Hvidovre og i Avedørelejren. Der var én ansat, men der var brug for bedre organisering. Der kom ingen gæster for at se udstillingen. Den ene ansatte sagde op. Poul blev bedt om at træde til og fik den flotteste titel, han nogensinde havde haft. Strategisk ledelseskonsulent. Poul havde intet at gøre med indretningen af bygningen, men kunne se, at to kommunale kulturinstitutioner finansieret af kommunen ikke ville give flere penge. Han foreslog en besparelsesmulighed ved at lave en enhedsledelse for de to institutioner. Derfor blev Cirkusmuseet lagt sammen med det lokalhistoriske arkiv og Mikkel Knudsen og Anja Olsen blev ansat som inspektører i 2004.

Det er gået godt, og Cirkusmuseet har haft et stadigt stigende besøgstal. Det er blevet en kommunal attraktion.

Historien om en mor

En medarbejder fra Kulturarvsstyrelsen gik forbi Rytterskolen og så navnet Hans Peder Pedersen-Dan. Medarbejderen arbejdede med at genanbringe nogle gipsoriginaler fra danske billedhuggere. Han kontaktede Ole Høfft og fortalte, at der var en forbindelse til Hvidovre. Poul blev kontaktet, og han konstaterede, at gipsoriginalen var skrøbelig og anbefalede, at den skulle støbes i bronze.

Ved Pouls 50-års fødselsdag på Rytterskolen deltog borgmesteren og redaktøren på Hvidovre Avis, Niels Erik Madsen også. Han overbeviste borgmesteren om det fornuftige i at overtage finansieringen, og i dag ses bronzefiguren flot sat op ved Rytterskolen.

Et projekt med at åbne fredskrudt-magasinet som café med navnet Krudtcafeen, hvor forbipasserende på Gl. Køge Landevej kunne få en kop kaffe og lidt at drikke, mens de kunne orientere sig om Vestvolden, måtte nedlægges, fordi rummet efter lukning gennem en vinter var direkte

sundhedsfarligt at opholde sig i. Kulturarvsstyrelsen søgte at hjælpe. Man fjernede al jorden ovenpå, men lige lidt hjalp det. Vandet sivede stadig ned.

Vigtigheden af, at museet får et internationalt outlook

Undervejs opdagede Poul, at man ikke kunne læse noget om Hvidovre i litteraturen, og dansk historie var usynlig i udlandet. Grunden var, at der ikke var tradition for at skrive på eller oversætte til engelsk i modsætning til Sverige, der allerede efter 2. verdenskrig publicerede videnskabelige resultater på engelsk. Poul har selv oplevet, at deltagelse i konferencer i udlandet har løftet hans faglighed betydeligt. Han har afholdt masterclass på Universitetet i Edingburgh. Poul skrev sammen med Bitten Larsen i 2012 en videnskabelig artikel i et slovakisk tidsskrift om mass-housing altså store byggerier. Det har måske undret nogen, at Pouls sene PHD-afhandling udkom på engelsk, men det skyldes ønsket om, at den kunne indgå i den internationale litteratur om forstadshistorie.

Otium eller?

Nu er det to år siden Poul er gået på pension og hvad så? Han har stadig kontakt med Forstadsmuseet og ser det som et privilegium, at den institution, han har været primus motor i, har haft mange menneskers opbakning og deltagelse.

Han arbejder i foreningen By og Land med fredningsindstillinger af moderne byggeri efter 1940. Det er ikke altid lige nemt, men det er lykkedes at få Irmas Kaffetårn og Vestbadet i Rødovre fredet herunder C.T.H. Sørensens fantastiske haveanlæg omkring bassinerne fra anden halvdel af 50'erne. Poul er også formand for Byplanhistorisk Udvalg i Dansk Byplanlaboratorium. Han har stadig travlt, og hvis man ikke kan få fat i ham i Hvidovre, er det fordi, han er oppe i det sommerhus, som familien fik i midten af 60'erne.

Sidste billede viser Poul på sidste arbejdsdag foran indgangen til Forstadsmuseet. Et godt billede, der viser Poul foran det, der må kaldes

hans arbejdsmæssige livsværk. Salen klappede længe og taktfast. Vi havde fået en oplevelse, der vil blive stående i lang tid.

Sidste arbejdsdag Fotobraf ukendt.

Åbent Hus i Rytterskolen

Onsdag d.13. marts kl. 14-16
Tirsdag d. 21. maj kl. 14-16
Mødested: Rytterskolen
Hvidovre Kirkeplads 1

Eftermiddagen hvor vi mødes over en kop kaffe. Det er muligt at se Rytterskolen, og høre skolens Historie. Men også muligt at småsnakke over medbragte fotos eller andet. Ingen tilmelding disse dage, men tag en god ven eller nabo med.
Gratis adgang, kaffe og kage 25 kr.

Risbjergskolen set med Kurt Karlsens øjne

Mandag d. 19. februar kl 14-16
Mødested: Lille Friheden
Lille Friheden 1

Kurt Karlsen vil med skoledrengens øjne fortælle om sin skolegang på Risbjergskolen (1959-69). Men vil også med nutidens øjne fortælle om Risbjergskolens betydning for Risbjerg kvarteret i denne perio-

de.
Jim Stjerne Hansen
– mit liv med fodbold

Tirsdag d. 27. februar kl 19-21
Mødested:Kometen,
Hvidovrevej 280

Jim Stjerne Hansen blev meldt ind i HIF i 1960, da han blev 7 år, og var anfører for ynglinge-holdet, da det vandt DM i 1971.

Blev divisionsspiller i Hvidovre, hvor han opnåede 72 kampe og efter sin hjemkomst efter udstationering i Brasilien, i Brøndby, hvor han opnåede 82 kampe.

Var spillerrepræsentant i HIFs fodboldbestyrelse under Svend Barring Sørensen og senere næstformand under Henning Hebo. I 1988 ansat som Generalsekretær i Dansk Boldspil-Union (DBU), som han forlod i 2014 efter 26 års tjeneste, for at gå på pension.

Jim Stjerne Hansen er vokset op i Bredalsparken. Han startede skolegangen på Risbjergskolen, men blev

før 6. klasse flyttet til Præstemoseskolen, hvorfra han i 1970 tog realeksamen.

Jim vil fortælle historier og anekdoter fra et langt liv i Hvidovre, HIF og dansk og international fodbold og fra sit arbejde i A.P. Møller med bl.a. 2½ år i Rio de Janeiro.

Rundvisning på Hvidovre kirkegård

Onsdag d. 24. april kl 16-18
Mødested : Ved Rytterskolen
Hvidovre Kirkeplads.

Museumsinspektør ved Forstadsmuseum Bitten Larsen, vil stå for rundvisningen, og fortælle kirkegårdens historie og lidt om dem som har fundet hvile her.

Vi serverer en forfriskning efter rundturen (gratis).
Rundvisningen er gratis for medlemmer, andre betaler 25 kr.

Forretninger på villaveje

Udstillingen om
forretninger på villaveje
afholdes på Hovedbiblioteket i
perioden 4. - 18. maj.

Der vil være betjening
hver dag i
tidsrummet kl. 11-16.
Den 7. og 14. maj vil der tillige være
hjælp at hente
fra kl. 16 til 20.

Forretningsfilmene vil blive
vist hver dag
kl. 11 og 14.

**Alle er velkommen til vores
arrangementer.**

Tilmelding er nødvendig på
hls.nemtilmeld.dk/
eller på telefon til:

Anders Aalund (Tlf.: 2420 2655)
eller
Karen Johansen (Tlf.: 2992 0417).

Indgang: 25,- kr.
Medlemmer gratis
- hvis ikke andet er oplyst.

Servering: 25,- kr.
- hvis ikke andet er oplyst.

I Rytterskolen kan der
højest være 30 personer
- øvrige steder 100-150 personer

Bagsiden

Fra Forstadsmuseet

Adressefelt

Vi har en fin billedsamling fra familien Skovbro, der nok kendes af mange i både Avedøre og Hvidovre. Bent Skovbro gik i skole på Sønderkærskolen, var aktiv i DUI, og fulgte i sin fars fodspor som smed. Lærepladsen var hos Samson, hvor han var med til at smede rækværket ved Hvidovre Torv. Han blev selvstændig og etablerede sig først i Sydhavnen og på

Gungevej, men rykkede så til Stavnsbjergvej 10, hvor han byggede et nyt autoværksted.

Hans datter, Susanne, har fortalt: ”Værkstedet blev hurtigt et samlingspunkt for byen. Der var altid liv og glade dage. Han vil gerne have en ny sejlbåd, og går gang med at støbe en

båd på værkstedet. Den bliver selvfølgelig søsat og prøvesejlet i Avedøre Gadekær til stor fornøjelse for alle byens børn og voksne. Det er også her, han bygger de små spurvogne til Tivoli. De bliver flittigt prøvekørt rundt om gadekæret med pitstop hos købmand Bærentsen, hvor der sagtens kunne være et par kasser øl ombord.”

